

Vägledning av boendeplan 2019-2023

Bakgrund, definitioner, målgrupper och 2018-2022 års boendeplan

Stadsövergripande boendeplan

I kommunfullmäktiges budget för 2018 beslöts:

Stadsdelsnämnderna/regionerna ska årligen ta fram en plan för att klara behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Arbetet samordnas av socialnämnden som bearbetar redovisningen utifrån ett stadsövergripande perspektiv. En samlad plan ska därefter godkännas av kommunstyrelsen och den är vägledande för nämnderna gällande stadens utbyggnad av dessa bostäder.

Av budget framgår även följande:

Utbyggnadstakten av bostäder för personer inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri ska fortsätta öka. Det gäller bostäder för grupper som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, så kallade LSS-bostäder, samt av socialtjänstlagen, så kallade SoL-bostäder. Detta är ett stadsgemensamt ansvar och stadsdelsnämnderna ska säkerställa att behovet av bostäder tillgodoses, bland annat i samverkan med bostadsbolagen, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och fastighetsnämnden. Nämnderna ska fortsätta planera för att tillgodose behovet av dessa bostäder och löpande redovisa arbetet till stadens genomförandegrupp för utbyggnad av särskilda boendeformer inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri, som leds av socialnämnden.

Boendeplan 2018-2022

Den 27 mars 2018 antog socialnämnden Boendeplan 2018-2022, Bostad med särskild service Dnr 3.1.1.-4/2018. Av ärendet framgår bland annat:

Bristen på anpassade bostäder med särskild service (BSS) är en av de främsta orsakerna till att beslut inte blir verkställda inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri. För att klara att möta behov av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och Socialtjänstlagen, SoL behövs en samordning på stadsövergripande nivå. Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna samordna planeringen av gruppboendestäder. En årlig

boendeplan ska tas fram av socialnämnden som underlag till kommunstyrelsen, boendeplanen är vägledande för nämnderna gällande stadens utbyggnad av dessa bostäder. Som ett första steg i detta budgetuppdrag har socialförvaltningen gjort en behovsinventering för att kartlägga:

- *befintliga bostäder med särskild service i staden*
- *stadens framtida behov av bostäder med särskild service*
- *de planerade projekt som finns i staden*

Vid en beräkning av stadens befintliga resurser, planerade projekt, de kommande behoven av bostad med särskild service i relation till de bostäder som förmedlas inom det redan befintliga beståndet, framkommer att fram till 2022 kommer Stockholms stads behov av bostäder med särskild service enligt LSS inte att tillgodoses. Det framkommer en diskrepans på ca 136 lägenheter för att tillgodose behoven av bostad med särskild service enligt LSS till och med 2022. För bostad med särskild service enligt SoL saknas ca 36 lägenheter för att det behovsbedömda antalet ska bli tillgodosett.

Stadens organisation och ansvar för den samordnade boendeplanen

Styrgrupp

Boendeplanen ska samordnas av en styrgrupp under ledning av kommunstyrelsen.

Genomförandegruppen

I staden finns en särskild genomförandegrupp där berörda verksamheter ingår under ledning av socialnämnden.

Granskningsgruppen

Genomförandegruppens granskningsgrupp yttrar sig över samtliga ny- eller ombyggnadsprojekt av boenden.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen samordnar arbetet med boendeplanerna: Förvaltningen sammanställer regionernas planer och förelägger socialnämnden en kommunövergripande boendeplan som därefter lämnas till kommunstyrelsen. Socialförvaltningen ansvarar också för samordningen av utbyggnad av boendeformer inom funktionshinderomsorg och socialpsykiatri. Förvaltningen håller en lista aktuell på planerade boenden och stämmer löpande av den med stadsdelsförvaltningarna.

Regionerna

För att stärka samordningen i stadens utförarverksamhet och därmed minska kostnaden och risken för tomgångsplatser för enskilda stadsdelsnämnder är nämnderna indelade i fyra regioner:

- Västerort – Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Bromma.
- Innerstaden – Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm.
- Östra söderort – Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta.
- Västra söderort – Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Skärholmen.

Boendeplanerna tas fram på regionnivå.

Stadsdelsförvaltningarna

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för att beställa boenden inom sitt stadsdelsnämndsområde. Socialförvaltningen följer upp detta. Stadsdelsförvaltningarna ansvarar också för att tillsammans med övriga förvaltningar inom regionen årligen göra en boendeplan. Regionens boendeplan redovisas och godkänns av respektive stadsdelsnämnd.

Definitioner – bostad med särskild service

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

I propositionen till Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, beskrivs att huvudformerna för bostad med särskild service är servicebostad och gruppboestad.

Gruppboestad

Boende i gruppboestad är till för vuxna personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboestaden ska det finnas en tillräcklig fast kollektiv bemanning som i huvudsak ska täcka den enskildes hela stödbehov. Antalet boende i en gruppboestad bör vara litet. Enligt Socialstyrelsen bör det i regel endast vara tre till fem personer som bor i gruppboestaden. Ytterligare någon boende bör kunna accepteras, men endast under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboestaden tillförsäkras goda levnadsvillkor. De enskilda lägenheterna ska vara fullvärdiga och finnas i direkt anslutning till gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet.

Servicebostad

En servicebostad består av fullvärdiga lägenheter som är geografiskt samlade och som har tillgång till gemensamhetsutrymmen. Dygnet-runt-stöd med en fast personalgrupp finns och den enskilde ska erbjudas stöd i den egna lägenheten utifrån sitt behov. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och samlade i samma hus eller i kringliggande hus. Servicebostad är en insats som kan vara lämplig för den som inte klarar av att bo i ordinärt boende men som inte har ett så omfattande behov av stöd och service att ett boende i gruppboendestad är nödvändigt. I en servicebostad kan det bo fler personer än i en gruppboendestad. Antalet boende bör dock vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet för att undvika en institutionell boendemiljö.

Socialtjänstlagen, SoL

Bostad med särskild service enligt Socialtjänstlag (2001:453), SoL, är en permanent boendeform och utgörs vanligen av gruppboendestad eller servicebostad. Personer med funktionsnedsättning som inte omfattas av LSS men som på grund av sin funktionsnedsättning är i behov av bostad med särskild service kan bli beviljade insatsen enligt SoL.

Gruppboendestad

Gruppboendestad enligt SoL är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och stödbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Gruppboendestaden består av ett mindre antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen i direkt anslutning till varandra, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet.

Servicebostad

Servicebostad utgörs av fullvärdiga lägenheter med god tillgänglighet där stöd och service kan ges dygnet runt och som är geografiskt samlade. Personligt stöd ska ges i den omfattning den enskilde behöver. Stödet ska utgå från en fast personalgrupp. De som bor i en servicebostad bör ha tillgång till samvaro i en gemensamhetslokal eller träffpunkt. Lägenheterna ska vara spridda och inte lokaliserade till samma port/trappuppgång.

Samtliga bostäder med särskild service omfattas av hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå och personal ska finnas att tillgå dygnet runt. Dessa två kriterier skiljer bostad med särskild service från t ex stödboende, som inte har dessa krav. Det är viktigt att boendet inte har en institutionell prägel.

Inom Stockholms stad finns inga servicebostäder som kan räknas som bostad med särskild service enligt SoL.

Profilboende

Med profilboende avses boende med särskild service som profilerar sig mot särskilda målgrupper utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser eller funktionsnedsättningar som kräver specialistkompetens. Behov av profilboende kan föreligga i de fall den enskilde har specifika behov som kräver särskild omvårdnad och kompetens.

Målgrupper

Vuxna personer som tillhör någon av LSS tre olika personkretsar samt övriga vuxna med omfattande fysisk eller psykiatrisk funktionsnedsättning i behov av bostad med särskild service.

De som ingår i LSS personkretsar är personer med:

- utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd (personkrets 1, LSS)
- betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom (personkrets 2 LSS), eller med
- andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service (personkrets 3, LSS).

De personer i målgruppen som inte tillhör någon av LSS personkretsar kan vid en behovsbedömning bedömas ha behov av bostad med särskild service enligt Socialtjänstlagen (SoL). De befintliga bostäder med särskild service som finns i stadens valfrihetssystem riktar sig alla till personer med psykisk funktionsnedsättning.